

Jonatan Nilsson

Vecka

MA Research Paper 2020, Kunstakademiet i Oslo

Tidigare ikväll under en performance pekade jag på hörnen i rummet vi var i, blötlade limmet. Ovan en kolteckning från 2015

Jag viker ihop mig nära ett bord och väntar, med önskan om en paranoid arkitektur

Jag beskriver här hur jag upplever rummet med mig själv och några grundläggande objekt i det. Hur rummet som ram känns.

Ett bord är något att hålla sig fast i. Jag kryper gärna ihop och trycker mig mot dess kant i en slags frågande fosterställning. Bordet finns i rummet och på bordet ligger ett papper. De är redo att finnas till i många sammanhang och deras bekanta funktion glider lätt igenom och förbi. De är väntande värdar. Papperet rymmer ingen bild men från oförsiktigt hanterande har det fått trubbiga hörn. Samma hantering finns i andra rumsliga turer, kroppen bär objekt och styr möbler, och intresset i denna omplacering uppstår ur ett töcken av passiv, loj, lealöshet.

Giorgio Morandi, *Still Life*, 1955

Gaylen Gerber, *Support*, 2019

Bordet täcker upp, tar plats, men försöker inget, sträcker sig inte efter väggarna i rummet det står i. Behöver inte förstå sig självt i förhållande till ramen som bestämmer dess form, utan kan själv vara en ram. Rymmer då hela det egna rummet. Redan här kan rummet behöva känna ödmjukhet, eller till och med oro. Det är grått och stilla men det är inte en balans jag beskriver, utan snarare en neutralitet, i obalans. En närliggande neutral obalans finns i Giorgio Morandis kärl. Kärlen retar ramen som borde ängslas att ha dessa döda, fria objekt på display. De kunde vara i bruk men står bara där. Eller står knappt. Svävar, trångt mot en sida. I ett av rummen från Gaylen Gerbers utställning på Munchs ateljé känns placeringen av podier passiv, rastlös. I motsats verkar Morandi bestämd, aktiv, menande om sina formers position. Jag ser mig själv placera mina former i en metod som går fram och tillbaka mellan Morandis beslutsamhet och Gerbers passivitet. Det uppstår närmast en hopplöshet som hamnar i kroppen och som senare ska komma fram under kommande sekvenser (performance). Denna hopplöshet, frustration och tvivel i rummet lever som följer:

tvivlet, oron bestämmer trögheten i väntan (frågan).

Här väntar jag i *No Anti-precision Both*, 2019

Ett åtagande i bruten kropp. Stillbild från en invitation i video-form från tidigare i år

Frågan fastnar i rummets alla hörn, bygger sitt näste där varje linje bryts, där varje vägg viks. Från en performance tidigare idag pekade jag direkt på den här bilden, att frågan om rummet sitter där ramen ändrar riktning, i hörnen. Där hålls ramen ihop, där vill jag peka, från rummets svagaste punkt.

Tidigare i skrivprocessen beskrev jag det här rummet som ett rum som svullnar men det känns närmare att beskriva det som ett rum som får nedsatt immunförsvar. Ett rum som är exponerat, sårbart, som är öppnat för möjliga försök att utmana dess roll som ram och som auktoritet i skala. Rummet kan genom ständigt och passivt ommöblerande missförstå sin roll som ram, eller glömma bort att påminna om sin skala (sin betydelse, hårdhet, relevans). Obekvämt, undrande, väntande. I denna grundläggande bild finns jag. Mitt engagemang uppstår ur ett tacksägande av passivitet. Jag beskrev mig i fosterställning förut men det är inte en oskyldig ren position, utan mer

ett åtagande, att välja en form att vecka kroppen i och vänta¹ i en möblering jag har tagit i bruk. Jag känner in rummets position (försvar) i relation till mina (försök?). I scenen jag målar upp med bord så kan jag t ex böja på knäna och midjan, stå lätt framåtlutad med sidan av min kropp mot bordskivan. I kontakt med den. Om det ligger ett papper på bordet ser jag gärna att det har spår från kanske att ha varit vikt. Från den positionen frågar jag hur rummet mår, vilken beredskap det har för att ta emot tryck. Tvivlet, oron bestämmer trögheten (trycket, tyngden) i väntan (frågan).

¹ Väntandet är återkommande, det sker både innan en sekvens är satt i gång och under sekvensen, väntar fram vad som ska ske och om något ska ske. Väntandet är en fråga eller en utmaning som jag skickar till rummet som ram, frågar hur betydelsefull den är. Jag väntar i rummet och jag väntar i sekvensen, men jag väntar inte på fraserna.

Lee Lozano, untitled, 1964

Nålar och tyngdtäcken (med önskan om tryckande fraser)

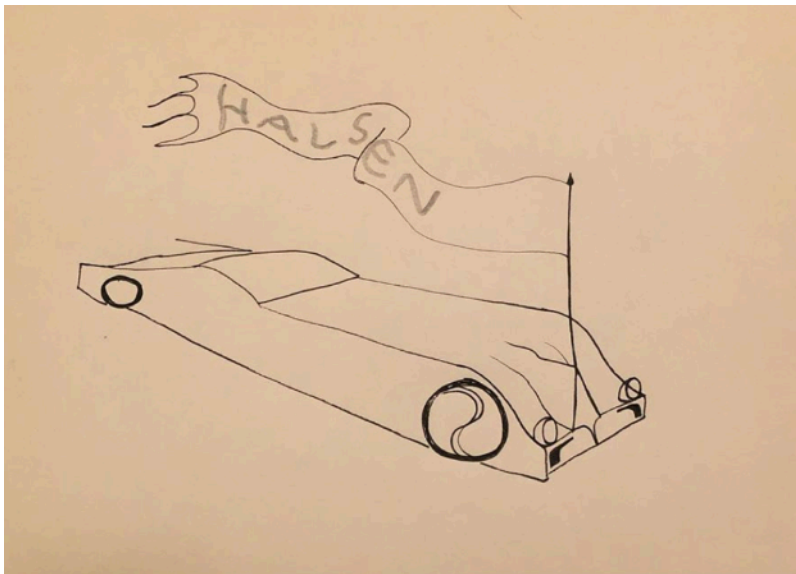
Med fraserna menar jag alla de bidragande delarna i en komposition. De har sina egna ramar till dess att sekvensen hettar upp de till samma temperatur. Där smälter de samman.

Lee Lozano kom jag i kontakt med i hennes Dropout Piece (1970), där hon helt enkelt klev ut ur sitt konstnärskap och slutade göra konst. Hon har målat en bild med ett rakblad som hålls på plats. I bilden får spänningen i rakbladet en tröghet som bestämmer frågans karaktär (genom den dröm-form som håller det på plats). Frågan är riktad mot de fyra väggar, den rektangel som omsluter den. I Dropout Piece är frågan tagen till det yttersta, men där saknar jag en tröghet i form som livnär den, binds till den.

Iiu Susiraja, *Bird Feeder*, 2020

Iiu Susiraja placerar sig själv i sina fotografier. Här står hon på en träningsmaskin och håller i en korv-fylld fågelholk. På golvet står två svanar med korv med bröd på ryggarna. Den karaktär i mig som jag också ser i Susiraja är drabbad av det naiva, (humorn i glädjen) med att presentera något över huvud taget. Hur (eller att) något läggs fram blir viktigare än vad som läggs fram. Jag behöver inte vänta på fraserna, bejakar flödet. Sedd från den yttersta ramen runt en sammansättning av dessa fraser och bilder är det aldrig ett specifikt narrativ eller idé som behöver träda fram, uppfattas, men under tiden som sammansättningen blir till, blir den en specifik bild. När delarna är kombinerade är det en komposition i form som eftersöks även om delarna till en början för mig kan upplevas konceptuella, baserade i teori-liknande narrativ. Ytterst ut förstår jag mig själv därför bäst som kompositör. I den rollen belyser jag inte vad som helst utan en specifik komposition, en paranoid frågande fosterställning, från glädjen i rytm och form. Jag vill nå en vacker form, som genom rummet frågar vilken skala formen uppstår i. Frågar kropparna, ”minns du vilken skala jag bor i?”

Halsen-bilen, 2020

Fraserna jag använder har oftast fastställts som giltiga i en slags lat, passiv överlämning, en tillåtelse att leva vidare som en fixering tills vidare. Där finns en stilla nyfikenhet om varför de tog sig igenom, blev kvar. Blir liggande. Jag vill ha grå berättelser, gråa bilder. En rik grå ton, buljong. Szechuan-peppar, blomdoft. Potent smak, oval smak på berättelser, oval smak på ord (ett tillräckligt nednött rektangulärt bord har fått en oval form).

Utan titel, 2020

Jag vill beskriva några egna fraser och bilder och varifrån de kommer och varför jag tror att jag attraheras av de. "Halsen-bilen" är både en teckning och en fras. Den kommer ur den direkta upplevelsen att följa en bil som kör förbi med blicken, och där halsen vrider på sig. Under en utställning som inte hade någon titel bestod kompositionen av grå färg på en vägg och att jag sa individuellt till de besökande frasen "Hämta Halsen-bilen, dröm". Jag underströk att dessa två delar blev den komposition jag ville presentera, pekade på den grå målningen och beskrev att den tillsammans med frasen "Hämta Halsen-bilen, dröm" bildar den fullständiga kompositionen. Varken mer eller mindre. Det är från samma inspiration (försök) den

Utan titel, 2018

frasen kom ur, som ”Ska vi på återträffen” har plockats upp. Det är frågan om vem som lyssnar, vem frasen träffar som är den bakomliggande inspirationen, men nu när de är giltiga är det deras kvalitet i vikt, tryck, grå-mängd som bestämmer deras plats i en komposition. Intresset i ”vem som lyssnar, vem frasen träffar” är inte viktig längre.

Det kombinerade minnesmärket över 9/11-attackerna och förlisningen av Titanic är en bild av en hjälm som senare även blev en riktig hjälm. Inspirationen, eller karaktären som skapat dessa ser jag i ett överflöd av memes med liknande kombinationer. ”Bush did Titanic”. Jag tror det är den totala avsaknaden av timing, naiviteten som har en potential. Attityden verkar inte acceptera att ting är bundna till andra ting, en attityd som är värd ett besök nu och då. Om inte annat för att därifrån lyssna hur

BUSH DID TITANIC

Okänd
skapare

konspirationsteorierna låter: ”Jorden är platt”. Det är inbromsningen, inbromsningen av försök till teori, ”verklighet”. Inbromsningen måste ske för att betydelsen ska nå fram. ”Bush did Titanic”. Var blir det av farten. Det är ett trögt arbete att bromsa in inför vissa förslag. Den energin måste ta vägen någonstans. Energin stöter emot förpackningen som håller positionen ”inom något”(en person inom kroppen eller ett

Hvilken, 2021

rum inom väggarna). Vi har bordet, ”modellen” som antar position, kan bestämma skala. Det är svårare att låta ”Bush did Titanic” bestämma skala. Bara genom processen av medborgarförslag kan kombinerade minnesmärken bli verklighet. Där blir liggsåret kännbart. Från strukturens mitt. Långsamt svängande rörelser. Medborgarförslaget har den gråa karaktär, tröghet, potentiell paranoia från farliga förslag som jag lutar mig mot när jag möblerar inför en kommande presentation.

Väggen i min studio, 2021

Jag sitter hemma eller i studion, om jag har en planerad performance coming up har jag kanske besökt utställningsrummet i kapitel 1, börjat samla några fraser jag vill använda i kapitel 2 och börjat fundera på vilken ton jag vill ha i ett ljud. Funktionen av ljudet (specifikt tonerna) kan ha en bedövande, eller förvirrande effekt, den effekt som jag ofta strävar efter kan liknas vid en obarmhärtig boss i ett TV-spel som ömsom är ovetande allsmäktig, naiv men kraftfull, missriktad, disträ och ömsom aggressiv, beslutsam, dömande, fokuserad. De tvära kast (attack och decay) mellan olika temperament kan ge en ihålig, oval ton. The Field - Divide now. I den här låten finns ett bra exempel i en passage som bär sin egen lyftkraft. En tonarts-sänkning som inte ursäktar sig.

Rytmen har en egen funktion i det att ge och ta energi till det som sker. Under några tillfällen är detta explicit komponerat i det att ett rytmiskt ljudspår i perioder om några takter spelas på hög volym för att sedan snabbt sjunka i volym, och senare tillbaka till hög volym. Osv. Detta kan upprepas länge, energi tillförs och energi återgår. Skiftande humör, skiftande energi. Ljuden lyfts inte upp utan sugs, dras upp, hängs. Flygplanet

vill flyga, är det jag alltid glömmer. Jag tror det egentligen tvingas upp underifrån, men det är ju uppåt det vill, sugts upp ovanifrån, på marschhöjd hålls det på plats av sin egen vilja.

Hur en flygplansdörr stängs och hur limmet lossnar, sorgen infinner sig (med önskan om en dynamisk sekvens)

Dynamiken i att i en sekvens av planerade fraser, som är guidade av förbestämt ljud, hämta från något okänt. Att ”vänta”. Frågan ställs ljudlöst som en väntan.

Sekvensen börjar. Ljudet som spelas upp från högtalare ger allt från början, och tappar gradvis fart, bromsar in, stelnar. Hettar först upp hörnen, ramens target zones, och torkar sedan ut limmet. Att redan från start börja bromsa in bilden, börja frysa ner den.

Här lägger jag en träbit med ordet "Erasmus" skrivet på, på ett biltak, med en hopvikt byxa mellan träbiten och biltaket

Bromsen ska ligga i från start, bunden. Bältet i bilden håller mig bunden, bromsar mig från sekvensens start, till slutet.

Trögheten och tempot i rörelser och tidens gång delar ansvar med frasernas tyngd.

Sekvensen bestämmer hur tyngden i fraserna landar. Formatet för sättet att presentera och formen blir samma. Att lägga ting på bilar är både hur det presenteras och vad som presenteras. När jag tar på mig hjälm är det egentligen Susirajas svan jag trär över huvudet, övertung, djurlik att bära. När jag lägger träbitar på biltak är träbitarna egentligen hennes korvar med bröd. Svanen och korvarna med bröd är en tröghet i handen, den synliga objekten behöver inte vara de jag "håller i". Jag får bilden jag vill ha i handen och i halsen, hur lemmarna vrider på sig i frågan att lägga en korv med bröd på ett biltak. Behöver inte korven för att känna in med vilken tröghet den ska placeras.

Karaktären i sekvensen som gör dessa ting formas av planerade akter och oplanerade akter. Den grundläggande hållningen är nära Susiraja, att hålla i saker. Hon samlar

ihop en bild, svanarna och korvarna och jag gissar att hon måste stå stilla, (för fotografiet att tas). Även om det bara är sekunder så VÄNTAR hon INNE I SIN KOMPOSITION. Jaget och bilden delar en tid ett projekt som jag känner tar karaktären av en fråga. Frågan handlar om positionernas, skalornas tillstånd. Vad är hårt, betydelsefullt, var är detta? När jag rör mig, går fram och tillbaka, säger ”Ska vi på återträffen” eller pekar på hörnen i rummet så väntar jag samtidigt inne i bilden. Väntar på den att utmana ramen.

Flygplans-dörren upplevs måste gå åt motstridiga håll för att kunna stängas och öppnas. Den veckar sig som kroppen måste för att rymmas i vissa hörn. Måste packa sig in med olika riktningar mekanisk precision för att passa i det trånga utrymmet.

Det finns en annan potential i rörelse i den tröghet som behövs i lek, när man fantiserar objekt i en annan skala. Handen kan aldrig få till den rimliga tröghet som skulle gälla för dessa objekt om de var i sin naturliga storlek. Att landa flygplan, att parkera en bil, att stänga en dörr. Att gå med en miniatyr-person. Glida fram.

Trögheten i den lekta inbromsningen. Min hand håller i en liten träbit (representerar ett flygplan), som jag ”landar” med. Försöker landa, men det ska vara svårt att kunna landa. Det är svårt, det känns inte rätt, leken är inte verkligheten, trögheten är inte rätt, tyngden finns inte.

Av två anledningar kan träbiten inte landa. Båda anledningarna pekar tydligt i en och samma riktning.

Anledning 1: Soundtracket i sekvensen (i utställningsrummet) ger turbulent luft under vingarna. Det bådär gott. Med dessa osäkra toner som lyftkraft kommer träbiten aldrig att kunna landa. Då är det inte det som var planen.

Anledning 2: Trögheten i leken är inte rätt, träbiten och handen kan inte tillsammans komma i närheten av den bana som är den verkliga. Här pratar jag om leken i modellvärld som en skyddad (i en konstnärlig kontext). Platser där den konstnärliga kontexten som ram inte finns kan vara värd ett besök nu och då.

**Med önskan om en åtdragen broms. Kabinen,
morgonrusningen, trappuppgångar,
minnesmärket**

Det tacksamma räckvidden för överträdelse i det trånga utrymmet. Ingen skillnad mellan det fysiskt trånga rummet och ett trångt utrymme för läsning. Angelägenheten stiger där distansen matas bort, trycks undan. I flygplanskabinen är varje ommöblering en potentiellt dåligt mottagen gest. Utrymmet är snävt men därför uppskruvat. Minsta yviga fras har en spänning och frasens betydelse är inte klar förrän flygplanet har landat, först då blir kompositionen synlig och överträdelsen som möjlighet släpper greppet. I trappuppgångar och i morgonrusningen, där ett töcken, en passivitet gör

räckvidden för en fras lång och trög. Samhällets egna hörn, ramar, de som är i ständig apparat och funktion. Torg, gator, kommunal transport. Postkontor, matbutiker. Dessa rum är värda ett besök nu och då. Ansikten på bussen som hålls på plats med halsens vilja eller ovilja att ta del av nya förslag. Att fråga samma frågor, belysa rummen och ramarna, hörnen, och vänta.

Kvarterens yttre hörn är target zones. Mellan bilars tak vill jag försiktigt lägga stora strukturer. Landa försiktigt, kanske med rätt tröghet den här gången. Den tröghet som modellen inte når till. Det är ett medborgarförslag. Om ting ligger bra kan liggsåret, som minimalistisk skada hota en arkitektur.

Lee Lozano, Win first don't last win last don't care, Kunsthalle Basel, 2006

Jonatan Habib Engqvist, Lars-Erik Hjertröm Lappalainen

BIG DIG, CL(P) Works, 2018

Artists on Hanne Darboven, Dia Art Foundation, New York, 2016

<https://www.iiususiraja.com/>

<https://arthistoryproject.com/artists/giorgio-morandi/still-life-1955/>

<https://www.oslobiennalen.no/project/support-n-d-acrylic-paint-on-barracks-german-oslo-1940-1945-dimensions-vary-with-installation-2/>

The Field - Infinite moment, utgiven av Kompakt, 2018